

STRATEGII DE DEZVOLTARE INTEGRATĂ A SISTEMELOR DE TRANSPORT

Autor: lector univ., doctorand Elena BIVOL
Conducător științific: dr. în economie, conf. univ. Mihail ROȘCOVAN

Universitatea Tehnică a Moldovei

Abstract: Dezvoltarea integrată a sistemului de transporturi este un criteriu necesar în contextul integrării țării noastre în Uniunea Europeană. Acest lucru va fi posibil doar prin soluționarea problemelor actuale din domeniul transporturilor și evidențierea factorilor care influențează procesul dat. Principalele probleme țin de infrastructura slab dezvoltată în domeniul transportului, de legislația ce nu este adaptată la normele și standardele europene și de numărul redus de mijloace de transport care să corespundă cerințelor ecologice în raport cu numărul total al acestora.

Cuvinte cheie: transport, transport auto, transport feroviar, rețea de transport, sistem de transport, trafic de mărfuri, trafic de pasageri.

Dezvoltarea sistemului de transport din Republica Moldova este direct influențată de nivelul indicatorilor macroeconomici și reflectă intensitatea fluxului de mărfuri și de călători, atât în interiorul țării, cât și între statul nostru și partenerii lui strategici. Pentru a asigura o creștere durabilă a relațiilor comerciale externe nu sunt necesare doar creșterea volumului de producție intern și a calității bunurilor produse, dar și asigurarea unui sistem de transport care să satisfacă în condiții de maximă eficiență necesitățile interne și să prezinte baza integrării sistemului de transport din Republica Moldova în cel al Uniunii Europene. Un factor favorabil în contextul dezvoltării sistemelor de transport este amplasarea geografică a țării noastre, de care trebuie să profităm și să utilizăm fondurile europene pentru reabilitarea drumurilor naționale. De asemenea este indicată acordarea unei atenții cuvenite utilizării căilor ferate, dar și soluționării problemelor legate de trecerea vamală. Prin dezvoltarea sistemelor de transport trebuie să urmărim asigurarea premiselor necesare

pentru ridicarea nivelului economic al țării. Soluționând problemele care duc la stagnarea procesului de dezvoltare a sistemelor de transport trebuie să ținem cont de standardele și normele europene și să tindem spre actualizarea legislației în domeniu în conformitate cu acestea.

La baza sarcinii de determinare a strategiilor de dezvoltare a sistemelor de transport se află ipoteza privind insuficiența de resurse, pe care trebuie să le utilizăm în mod optim și cât mai eficient. Pe lângă resursele proprii avem posibilitatea de a apela la partenerii noștri și de a atrage investitori străini, care vor investi în dezvoltarea infrastructurii de transport, așa cum aceasta va apărea ca o necesitate pentru dezvoltarea propriilor afaceri. Regiunea cea mai dezvoltată din punct de vedere economic al țării este coridorul Bălți-Chișinău, anume cu această regiune ar trebui să începem restructurarea sistemelor de transport. Prin dezvoltarea sistemelor de transport din această regiune, ne referim nu doar la transportul auto și căile de comunicație rutiere, dar și la utilizarea căilor ferate și a celor navigabile, așa cum procesul de transport multimodal are o cotă considerabilă în statele înalt dezvoltate reieșind din beneficiile sub aspect economic și de timp al acestuia. Ca exemplu în procesul de dezvoltare integrată a transportului multimodal poate servi Uniunea Europeană, cu care deja am semnat Acordul de Asociere, iar aceasta atrage după sine și unele obligații ale autorităților locale ceea ce privește dezvoltarea transportului. Totodată are loc reorientarea de la piața CSI la cea a Uniunii Europene care presupune standarde de calitate mai înalte, asigurate și de un sistem de transporturi dezvoltate adecvat.

Pe lângă ipotezele indicate, la determinarea strategiilor de dezvoltare a sistemului de transporturi trebuie să urmărim și câteva principii, cele mai importante fiind:

- Indiferent de tipul de transport, sistemul de transport trebuie să satisfacă cerințele interne de transport la un nivel de calitate aproximativ egal pentru toți cei implicați în procesele de transport;
- Atragerea traficului de tranzit, care presupune o infrastructură de transport conform standardelor și normelor mondiale, adică va trebui pe lângă modificările de legislație, inclusiv cele privind simplificarea procedurile de trecere vamală, să investim în reconstrucția drumurilor sau în conectarea sistemului de căi ferate prin mai multe noduri cu cele dinafara țării;
- Siguranța în orice tip de transport devine un factor primordial, iar nivelul pe care ar trebui să-l atingem să corespundă cel puțin noilor state europene în timp apropiat;

- Nivelul de investiții trebuie să fie egal pentru toate tipurile de transport posibil de utilizat din țară, aceasta va asigura stagnarea procesului de dezvoltare a transportului unimodal. Odată dezvoltate toate tipurile de transport, ne vom putea conecta la coridoarele de transport europene, lucru care va atrage după sine facilitarea comerțului, deci și ridicarea nivelului economic al țării.

Procesul de determinare a strategiilor de dezvoltare a transportului va fi pornit în baza a două aspecte principale, cel economic și cel ecologic. Problema principală în acest sens este cum să combinăm acești factori ca să obținem cele mai optime modele de utilizare a transportului multimodal. Chiar dacă este foarte importantă, ecologia nu trebuie să devină un impediment pentru dezvoltarea economică a țării. Dintre toate tipurile de transport din țara noastră, cel mai ecologic este transportul feroviar, iar economic este transportul auto. Aceste două tipuri de transport au asigurat în 2013 traficul de mărfuri și pasageri în următoarele proporții: transportul auto 97% din traficul de pasageri și 87% din traficul de mărfuri, căile ferate - 3% din traficul de pasageri și 13% din traficul de mărfuri. Aceste două tipuri de transport prezintă cel mai mare interes în strategiile de dezvoltare a sistemelor de transport [2].

În prezent circa 1,1 milioane de pasageri utilizează serviciile Aeroportului Chișinău și în jur de 400000 tone de mărfuri sînt transbordate prin Portul Giurgiulești. Acestea din urmă trebuie încadrate în strategiile de dezvoltare a sistemelor de transport așa cum corespund și factorului ecologic și celui economic.

În afară de infrastructura care cere reabilitare din partea statului, trebuie să ne concentrăm și pe mijloace de transport corespunzătoare. Pe piața serviciilor de transport auto în prezent activează 1824 agenți economici care prestează servicii de transportare a mărfurilor și călătorilor pe direcții naționale și internaționale, dintre care:

- 1250 operatori efectuează transportul de călători (circa 29.000 unități de transport);
- 574 operatori efectuează transportul de mărfuri (circa 6.000 unități de transport, dintre care: 863 corespund cerințelor euro-0; 44 – euro-1; 1361 – euro-2; 1762 – euro-3; 220 – euro-4; și 1916 – euro-5).

În transportul feroviar la momentul actual aproximativ 23% din rețea sau peste 200 km de linii necesită reparații urgente. Infrastructura feroviară este în starea rea, iar venitul curent disponibil nu permite o reabilitare și modernizare semnificativă [1].

La elaborarea strategiilor de dezvoltare integrată a sistemelor de transport trebuie realizat un studiu complex al traficului de perspectivă, lucru care va permite investiții adecvate în domeniu cu maximă eficiență. Astfel de studii s-au realizat, iar în baza lor Guvernul Republicii Moldova a elaborat Strategia de transport și logistică pe anii 2013-2022, care urmărește transformarea sectorului de transport și logistică într-un factor care va permite dezvoltarea economiei Republicii Moldova și a comerțului de export.

Pentru elaborarea și determinarea strategiilor de dezvoltare integrată a sistemelor de transport trebuie să ținem cont de un șir de principii, adaptate la cerințele impuse de procesul de aderare la Uniunea Europeană și să utilizăm în mod eficient resursele disponibile. Desigur că în procesul dat, nu trebuie să intervină doar statul prin instituțiile și pîrghiile sale, dar și agenții economici care primii vor avea de cîștigat din aceasta. Acest proces are caracter durabil, deoarece situația actuală a țării noastre în ceea ce privește transporturile este una foarte problematică.

Bibliografie:

1. Strategia de transport și logistică pentru anii 2013-2022;
2. www.statistica.md, accesat la data de 14.10.2014.